

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect perioada 2020-2023 (obligatoriu)

”Elaborarea instrumentelor economice noi de evaluare și stimulare a competitivității agriculturii Republicii Moldova pentru anii 2020-2023”

Cifrul proiectului 20.80009.0807.16

Conducător de proiect Alexandru STRATAN, mem. cor. al AȘM, dr. hab., prof.

RO

Obiectivul general al proiectului ”Elaborarea instrumentelor economice noi de evaluare și stimulare a competitivității agriculturii Republicii Moldova pentru anii 2020-2023” a constat în acordarea suportului științific prin elaborarea unor instrumente economice noi de evaluare și stimulare a competitivității agriculturii Republicii Moldova. Acestea din urmă au inclus elaborarea tarifelor actualizate de costuri, determinarea noilor normative ale veniturilor nete, precum și modelarea proiectelor investiționale în domeniul afacerilor agricole. Au fost identificate subramurile cu valoare adăugată înaltă pentru implementarea ulterioară a proiectelor tip elaborate în vederea sporirii competitivității sectorului agrar, ceea ce va contribui la asigurarea securității alimentare, dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii specifice sectorului, diminuarea exodului forței de muncă și creșterea bunăstării populației rurale. Realizarea obiectivelor propuse a atins cota de 100% prin elaborarea cercetărilor științifice și a recomandărilor pentru impulsivitatea competitivității sectorului agricol al Republicii Moldova, elaborarea tarifelor actualizate de costuri (19309 tarife în total) ale serviciilor prestate (12533 unități) și a celor de produse agricole (6776 unități), a normativelor veniturilor nete pentru gospodăriile țărănești de dimensiuni mici (până la 10 ha) și gospodăriile casnice auxiliare (în total 72 de normative, pentru zonele geografice Nord, Centru și Sud), elaborarea a 20 Proiecte investiționale de tip model dedicate înființării livezilor de vișin, cais, prun, cireșe, mere, piersic, alun, proiecte dedicate viței de vie, pepinierelor pomicole, căpșunilor, ciupercilor, crizantemelor, soia, afine, usturoi, prestare a serviciilor în agricultură, creșterea nutrienților, albinelor, caprelor și a porcilor. Diseminarea rezultatelor obținute s-a axat pe câteva direcții: elaborarea publicațiilor științifice (100 de publicații, inclusiv 1 monografie, 25 ghiduri practice, 8 publicații în reviste Web of Science, etc.); 83 de participări cu prezentări în cadrul manifestărilor științifice internaționale și naționale (dintre care, 47 în cadrul conferințelor internaționale); lansarea unui catalog de proiecte investiționale de tip model pentru sectorul agricol; desfășurarea a 4 mese rotunde și 4 secțiuni în cadrul Conferinței anuale INCE; informațiile privind tarifele actualizate de costuri și normativele veniturilor nete au fost plasate pe site-ul www.ince.md, la compartimentul Tarife și normative actualizate pentru sectorul agroalimentar al Republicii Moldova <https://ince.md/ro/noutci-i-evenimente/tarife/>

Rezultatele obținute reprezintă un suport științific adecvat pentru producătorii agricoli și asociațiile de producători. Proiectele investiționale de tip model, reprezintă un suport științific semnificativ, care poate sta la baza demarării business-urilor agricole private, profitabile și înalt competitive atât pe plan local, cât și pe plan european și internațional.

ENG

The general objective of the project "Development of new economic tools for evaluating and stimulating the agricultural competitiveness of the Republic of Moldova for the years 2020-2023" consisted in providing

scientific support by developing new economic tools for evaluating and stimulating the agricultural competitiveness of the Republic of Moldova. The latter included the development of updated cost rates, the determination of new norms of net income, as well as the modeling of investment projects in the field of agricultural business. The sub-branches with high added value projects were identified for the further implementation of investment projects in order to increase the competitiveness of the agricultural sector, which will contribute to ensuring food security, the development of small and medium-sized enterprises specific to the sector, reducing the exodus of the workforce and increasing the well-being of the rural population. The realization of the proposed objectives reached the rate of 100% through the development of scientific research and recommendations for boosting the competitiveness of the agricultural sector of the Republic of Moldova, the development of updated cost tariffs (19309 tariffs in total) of the services provided (12533 units) and of agricultural products (6776 units), of the norms of net incomes for small peasant households (up to 10 ha) and auxiliary households (in total 72 norms, for the North, Center and South geographical areas), the development of 20 model investment projects dedicated for the establishment of sour cherry, apricot, plum, cherry, apple, peach, hazelnut orchards, projects dedicated to vines, fruit nurseries, strawberries, mushrooms, chrysanthemums, soybeans, blueberries, garlic, provision of services in agriculture, breeding of nutria, bees, goats and pigs. The dissemination of the obtained results focused on several directions: the development of scientific publications (100 publications, including 1 monograph, 25 practical guides, 8 publications in Web of Science magazines, etc.); 83 participations and presentations in international and national scientific events (of which, 47 in international conferences); launching a catalog of model investment projects for the agricultural sector; holding 4 round tables and 4 sections within the annual NIER Conference; information on the updated rates of costs and net normative revenues has been placed on the website www.ince.md, in the section Updated rates and norms for the agro-food sector of the Republic of Moldova [https://ince.md/ro/noutci-i-evenimente /rates/](https://ince.md/ro/noutci-i-evenimente/rates/).

The obtained results represent an adequate scientific support for agricultural producers and producer associations. Model investment projects, represent a significant scientific support, which can be the basis for the start-up of private, profitable and highly competitive agricultural businesses on a local, European and international level.